

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Avans Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 90116
4800 RA BREDA

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
29554410

Bijlagen
1

Datum 26 oktober 2021
Betreft Besluit macrodoelmatigheid Cabaret

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzendsdatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Geacht College,

Met de brief van 22 juli 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 22 juli 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-bacheloropleiding Cabaret als bekostigde opleiding te verzorgen in 's-Hertogenbosch. In samenhang hiermee heeft u mij tevens het voornemen voorgelegd, in uw brief van 29 september 2021, om de betreffende opleiding over te nemen van Avans Hogeschool B.V.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 september 2021, kenmerk 2021/079, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-bacheloropleiding Cabaret als bekostigde opleiding te verzorgen in 's-Hertogenbosch. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming met de voorwaarde dat u de instroom bewaakt conform uw voornemen de opleiding kleinschalig te houden en geen kwantitatieve groeiambities na te streven. Hiermee wordt aangesloten op het Sectorplan hbo kunstonderwijs 'Sectoragenda Hbo Kunstonderwijs 2021-2025' waarin instroombeperkingen worden gehanteerd voor kunstopleidingen in de verwante disciplines.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. In afwijking van het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag tevens voldoet aan criterium b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Hoewel ik de CDHO volg in haar overwegingen, ben ik van mening dat er wel ruimte is voor deze opleiding binnen het bekostigd domein. Hierbij ken ik veel gewicht toe aan uw voornemen de opleiding kleinschalig te houden zoals genoemd in uw aanvraagdossier onder paragraaf B2.2 'Potentiële instroom'. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Onze referentie
29554410

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. U bent zelf verantwoordelijk voor het aanmelden bij DUO voor deze registratie.

In het Croho dient tevens geregistreerd te worden dat de opleiding wordt overgenomen van Avans Hogeschool B.V. (BRIN 27VW) door Avans Hogeschool (BRIN 07GR) met ingang van 1 september 2022. Overdracht van een geaccrediteerde opleiding is mogelijk onder de aanname dat de opleiding geen substantiële wijzigingen ondergaat en gedekt blijft door de reeds verleende accreditatie. Op basis van uw brief van 29 september 2021 concludeer ik dat dit het geval is. Ik verzoek u vriendelijk om medewerking te verlenen aan de NVAO indien zij aanvullende inlichtingen wenst ten aanzien van uw voornemens.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven

namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

drs. F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding	2021/079	13/09/2021
Avans Hogeschool		
Voltijd hbo bachelor		
Cabaret		
's-Hertogenbosch		

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 22/07/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Avans Hogeschool om de hbo bachelor Cabaret als bekostigde opleiding te verzorgen te 's-Hertogenbosch (brief met kenmerk 210721 BoC DMT). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen. Op 24/08/2021 heeft de commissie omwille van de zorgvuldige besluitvorming de beslistermijn verlengd tot 27/09/2021.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Avans Hogeschool om de hbo bachelor Cabaret als bekostigde opleiding te 's-Hertogenbosch te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de hbo bachelor Cabaret in 's-Hertogenbosch aanbieden. Deze opleiding wordt sinds 1999 in onbekostigde vorm aangeboden en is sinds 2012 geaccrediteerd. De opleiding wordt momenteel aangeboden door Avans Hogeschool B.V. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor in het Croho onderdeel Taal en Cultuur. De opleiding omvat 240 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden.

De opleiding richt zich op de vorming van cabaretiers die het eigen perspectief kunnen inzetten om persoonlijk en/of maatschappelijk engagement te verbeelden in taal, verhaal en beeld. Hier wordt aandacht aan besteed in zowel praktische als theoretische vakken.

De opleiding is toegankelijk voor studenten met een mbo, havo en vwo-diploma. Studenten worden uitsluitend toegelaten na succesvolle deelname aan auditierondes.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen werken als cabaretier. De aanvrager merkt op dat een cabaretier breed inzetbaar is in verschillende sectoren en dat afgestudeerden daarom tevens kunnen werken als columnist, dagvoorzitter, presentator, docent op het gebied van presentatie en tekstschrijver.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie wel aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat het bestaand aanbod reeds aan de geringe arbeidsmarktbehoefte kan voldoen.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo bachelor Cabaret aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op de prognoses voor opleidingstypen en beroepsgroepen zoals deze zijn opgenomen in het AIS van het ROA, de gegevens uit het Databestand Kunstenmonitor van het ROA zoals deze in het onderzoek 'Cabaretopleiding Koningstheateracademie: Ondersteunend onderzoek in het kader van een macrodoelmatigheidsaanvraag' (2021) van HTH Research zijn gepresenteerd en het 'Beleidssignalement maatschappelijke gevolgen coronamaatregelen: Corona en de betekenis van het culturele leven - Wat als de pandemie voorbijgaat, en wat als ze blijft?' (2020) van het Sociaal en Cultureel Planbureau. De aanvrager haalt verder verschillende gegevens aan die zijn opgenomen in het voornoemde onderzoek 'Cabaretopleiding Koningstheateracademie: Ondersteunend onderzoek in het kader van een macrodoelmatigheidsaanvraag' (2021) van HTH Research dat is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager. Hierbij wordt verwezen naar een online enquête onder 58 alumni van de opleiding, gegevens met betrekking tot de prestaties van alumni van de opleiding, gegevens afkomstig van www.zwartekat.nl, de tabel 'Podiumkunstactiviteiten en -bezoek 2016-2019' (2020) van het CBS, gegevens afkomstig van Stichting Kijkonderzoek (kijkonderzoek.nl) en interviews met negen stakeholders uit het werkveld. De commissie constateert dat de aanvrager zich beroept op gegevens afkomstig uit het rapport 'Waarde van cultuur: De staat van de culturele sector in Noord-Brabant' (2020) van Kunstloc Brabant, Pyrrhula Research Consultants, het PON en de Boekmanstichting dat geschreven is in opdracht van BrabantStad en het 'Sectoradvies Theater: Over grenzen' (2018) van de Raad voor Cultuur om een maatschappelijke behoefte te onderbouwen. De commissie is van mening dat de aangehaalde gegevens blijken te geven van een arbeidsmarktbehoefte en bespreekt deze daarom hier.

De aanvrager beschouwt drie opleidingstypen die zijn opgenomen in het AIS van het ROA als verwant aan de opleiding Cabaret, zijnde het overkoepelende opleidingstype bachelor kunst, taal en cultuur en de daaronderliggende opleidingstypen bachelor kunst en bachelor taal en cultuur. De commissie weegt de arbeidsmarktperspectieven van de meest specifieke opleidingstypen uit het ROA om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te geven van de arbeidsmarktbehoefte aan verschillende types afgestudeerden. Om deze reden neemt de commissie het overkoepelende opleidingstype bachelor kunst, taal en cultuur niet mee in de onderstaande overweging. Het opleidingstype bachelor taal en cultuur wordt niet meegenomen in de onderstaande overweging omdat hier geen verwante opleidingen in zijn opgenomen.

De commissie acht het opleidingstype bachelor kunst enigszins relevant omdat de verwante hbo bacheloropleiding Theater hierin is opgenomen. De commissie merkt op dat er slechts één verwante opleiding en een grote hoeveelheid niet verwante opleidingen in dit opleidingstype is

opgenomen. De commissie acht om deze reden de prognose van het ROA voor dit opleidingstype ten dele relevant. ROA typeert de vooruitzichten in 2026 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als matig en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor kunst

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem.		Typering
			Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
> > Bachelor - kunst	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	3500	3	0.5	gemiddeld
> > Bachelor - kunst	verwachte vervangingsvraag tot 2026	15300	14	2.2	gemiddeld
> > Bachelor - kunst	verwachte baanopeningen tot 2026	18800	17	2.7	gemiddeld
> > Bachelor - kunst	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2026	28900	27	4	hoog
> > Bachelor - kunst	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2026	1.11			vrijwel geen
> > Bachelor - kunst	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2026	1.11			matig

Bron: ROA AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de overkoepelende beroepsgroep creatieve en taalkundige beroepen en de daaronderliggende beroepsgroepen uitvoerend kunstenaars en auteurs en taalkundigen. De commissie kent in beginsel meer gewicht toe aan de prognoses voor opleidingstypen omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. Verder weegt de commissie enkel de perspectieven van de meest specifieke beroepsgroepen uit het ROA om een zo nauwkeurig mogelijk beeld te geven van de arbeidsmarktbehoefte aan verschillende types afgestudeerden.

De commissie acht de beroepsgroep uitvoerend kunstenaars relevant omdat de afgestudeerden van de opleiding beroepen die in deze groep zijn opgenomen kunnen uitoefenen, zoals entertainment artiesten en scheppende en uitvoerende kunstenaars. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose beroepsgroep uitvoerend kunstenaars

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele Indicator	Aantal	Gem.		Typering
			Totaal % 6 jr.	jaarlijks %	
Uitvoerend kunstenaars	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	1100	2	0.3	gemiddeld
Uitvoerend kunstenaars	verwachte vervangingsvraag tot 2026	8400	16	2.5	gemiddeld
Uitvoerend kunstenaars	verwachte baanopeningen tot 2026	9400	18	2.8	gemiddeld
Uitvoerend kunstenaars	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.924			vrijwel geen

Bron: ROA AIS

De commissie acht daarnaast de beroepsgroep auteurs en taalkundigen enigszins relevant omdat de aanvrager in het dossier aangeeft dat afgestudeerden ook werkzaam kunnen zijn als bijvoorbeeld columnisten en tekstschrijvers. Zodoende kunnen afgestudeerden van de opleiding een deel van de beroepen die in deze groep zijn opgenomen uitoefenen, zoals auteurs, journalisten en taalkundigen. De commissie merkt echter op dat afgestudeerden van de opleiding niet in aanmerking komen voor veel beroepen die in deze beroepsgroep zijn opgenomen, zoals vertalers, tolken en taalkundigen. Om deze reden kan de prognose slechts als indicatief worden beschouwd. Uit de prognose van het ROA blijkt dat er grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening worden verwacht (zie Tabel 3).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognose beroepsgroep auteurs en taalkundigen

Beroepsgroep	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Gem. jaarlijks		Typering
			Totaal	%	
Auteurs en taalkundigen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2026	Aantal	% 6 jr.		
		1100	3	0.5	gemiddeld
Auteurs en taalkundigen	verwachte vervangingsvraag tot 2026	8900	25	3.8	hoog
Auteurs en taalkundigen	verwachte baanopeningen tot 2026	10000	28	4.2	hoog
Auteurs en taalkundigen	ITKB toekomstige knelpunten beroepsgroep in 2026	0.857			groot

Bron: ROA AIS

De commissie concludeert dat de prognoses die zijn opgenomen in het AIS van het ROA voor het opleidingstype en de beroepsgroepen die relevant zijn voor de onderhavige opleiding overwegend een negatieve indicatie geven van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding Cabaret.

De aanvrager beroept zich tevens op de gegevens uit het Databestand Kunstenmonitor van het ROA zoals deze in het onderzoek 'Cabaretopleiding Koningstheateracademie: Ondersteunend onderzoek in het kader van een macrodoelmatigheidsaanvraag' (2021) van HTH Research zijn gepresenteerd. Hierin worden gegevens over de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden van kunstopleidingen weergegeven. De data betreft de jaren 2016 tot en met 2020 waarbij de positie van alumni van opleidingen na ongeveer anderhalf jaar is bekeken. De aanvrager stelt aan de hand van het 'Beleidssignalement maatschappelijke gevolgen coronamaatregelen: Corona en de betekenis van het culturele leven - Wat als de pandemie voorbijgaat, en wat als ze blijft?' (2020) van het Sociaal en Cultureel Planbureau dat het beeld van de positie van alumni in 2020 vertekend is door de coronacrisis.

De aanvrager stelt dat de gegevens een stabiele arbeidsmarkt laten zien voor alumni van kunstopleidingen. Van de afgestudeerden is in deze periode gemiddeld 5,1% werkloos, wat vergelijkbaar is met het gemiddelde landelijk beeld van (afgestudeerden van) voltijd hbo-opleidingen. Verder blijkt uit de totaalgegevens van de periode 2016 tot 2020 dat 55% van de afgestudeerden werkt als zelfstandige, 70% van hen werkzaam is op hbo niveau of hoger en 61% binnen de eigen of een verwante opleidingsrichting werkt.

De commissie constateert dat de gegevens omtrent de werkloosheid een duidelijke piek in werkloosheid tonen in 2020, die aan de coronacrisis kan worden toegeschreven. De commissie stelt vast dat de arbeidsmarktposities van afgestudeerden van kunstopleidingen overwegend gelijk zijn aan die van afgestudeerden van andere hbo-opleidingen en dat iets meer dan de helft binnen de eigen sector en/of op niveau werkt.

De aanvrager haalt verder verschillende gegevens aan die zijn opgenomen in het onderzoek 'Cabaretopleiding Koningstheateracademie: Ondersteunend onderzoek in het kader van een

macrodoelmatigheidsaanvraag' (2021) van HTH Research dat is uitgevoerd in opdracht van de aanvrager. Allereerst wordt hierbij verwezen naar een online enquête onder 58 alumni van de opleiding. De commissie merkt op dat 86% van de respondenten in ieder geval parttime als cabaretier werk verricht en dat zij overwegend voldoende verdienen om rond te kunnen komen.

Verder verwijst de aanvrager naar gegevens met betrekking tot de prestaties van alumni van de opleiding en gegevens afkomstig van www.zwartekat.nl. Hieruit blijkt dat alumni sinds 2000 een steeds groter deel van uitgevoerde cabaretvoorstellingen verzorgen (van 1% in 2000 tot 17% in 2020) en dat zij succesvol zijn wat betreft het binnenhalen van cabaretprijzen. De commissie constateert dat deze gegevens een indicatie geven van de kwaliteit van de opleiding en dat afgestudeerden van de opleiding Cabaret relatief veel werk hebben binnen de sector.

Vervolgens verwijst de aanvrager naar de tabel 'Podiumkunstactiviteiten en -bezoek 2016-2019' (2020) van het CBS en gegevens afkomstig van Stichting Kijkonderzoek (kijkonderzoek.nl), waaruit naar voren komt dat het aantal cabaret- en kleinkunstvoorstellingen tussen 2016 en 2019 gegroeid is van 7500 naar 8600 per jaar en dat het aantal bezoekers dat in die jaren voorstellingen bezocht van 2,2 miljoen naar 2,7 miljoen is gestegen. Verder werden er op de televisie tussen 2016 en 2020 jaarlijks zo'n 1400 programma's uitgezonden en herhaald met het kenmerk 'cabaret'. De commissie merkt op dat het marktaandeel op de televisie in deze periode sterk fluctueerde maar altijd boven de 5,5% heeft gelegen. De commissie constateert dat er een grote en groeiende interesse is in cabaret in de maatschappij onder het Nederlandse publiek. Dit maakt het naar mening van de commissie aannemelijk dat afgestudeerden van de bachelor Cabaret door theaters worden geboekt en daarmee (ten dele) in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

Daarnaast verwijst de aanvrager naar negen interviews met stakeholders uit het werkveld om te stellen dat cabaret een grote publiekstrekker is voor podia, festivals en de media. De namen van de respondenten zijn in het onderzoek bijgeleverd. De commissie merkt op dat er in de interviews wordt aangegeven dat er op bepaalde vlakken een overaanbod is van cabaretiers en dat de podiumwereld drukbevolkt is. De respondenten geven echter ook aan dat de opleiding aansluit op functies zoals tekstschrijvers waarbij een achtergrond in cabaret ook waardevol kan zijn. De commissie constateert dat de bron laat zien dat er op de arbeidsmarkt enige ruimte bestaat voor afgestudeerden van de opleiding.

De gegevens afkomstig uit het rapport 'Waarde van cultuur: De staat van de culturele sector in Noord-Brabant' (2020, p. 15) van Kunstloc Brabant, Pyrrhula Research Consultants, het PON en de Boekmanstichting, dat geschreven is in opdracht van BrabantStad, worden door de aanvrager aangehaald om te stellen dat cabaret en kleinkunst in Noord-Brabant gewaardeerd worden en dat er in de provincie relatief veel cabaret en kleinkunst wordt aangeboden ten opzichte van de rest van het land. Het 'Sectoradvies Theater: Over grenzen' (2018, p. 55) van de Raad voor Cultuur geeft aan dat cabaret veel toeschouwers trekt en breed wordt geprogrammeerd in de schouwburgen in het hele land. De commissie constateert dat er een publieke interesse bestaat in cabaretvoeringen op zowel een regionaal als een nationaal niveau. De aanvrager haalt deze bron ook aan om te stellen dat er een gebrek aan kwalitatief aanbod is in het cabaret omdat er onvoldoende talentontwikkeling plaatsvindt. De commissie concludeert op grond van deze bronnen dat de opleiding kan helpen bij het versterken van het aanbod in de sector en dat zij als zodanig blijf geven van een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat een geringe arbeidsmarktbehoefte bestaat aan de opleiding Cabaret.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De commissie merkt op dat de aanvrager diverse bronnen aanhaalt om de maatschappelijke behoefte te onderbouwen. De commissie constateert dat de wetenschappelijke bronnen die de aanvrager aanhaalt om de waarde van humor te bespreken niet beschikbaar zijn voor de commissie of onvoldoende gekoppeld worden aan de specifieke maatschappelijke behoefte aan de

voorgenomen opleiding. De commissie laat deze bronnen daarom buiten beschouwing. De commissie ziet verder dat de aanvrager een aantal bronnen aanhaalt die blijk geven van een arbeidsmarktbehoefte omdat zij zien op een vraag naar cabaretopvoeringen en cabaretiers vanuit de samenleving. De aangehaalde gegevens geven echter geen blijk van een maatschappelijke behoefte in de zin van de Regeling. De commissie neemt deze bronnen daarom niet mee in de onderstaande overweging. De commissie neemt van de aangehaalde bronnen slechts de 'Sectoragenda Hbo Kunstonderwijs 2021-2025' (2020) mee in de onderstaande overweging.

De 'Sectoragenda Hbo Kunstonderwijs 2021-2025' (2020, p. 13-5) wordt door de aanvrager aangehaald om te stellen dat (kunst-)hogescholen het belangrijk achten om cultureel divers en inclusief te zijn. De aanvrager stelt dat de onbekostigde aard van de opleiding Cabaret betekent dat deze slechts toegankelijk is voor studenten die de eigen bijdrage kunnen veroorloven, wat ervoor zorgt dat de diversiteit van studenten achter blijft wat betreft de culturele en sociaal economische achtergrond. De aanvrager stelt dat de bekostiging van de opleiding Cabaret ervoor zorgt dat de opleiding toegankelijk wordt voor een meer diverse studentenpopulatie.

Verder beargumenteert de aanvrager dat er in de Sectoragenda het doel is geformuleerd om kunstopleidingen aan te laten haken bij de ontwikkeling van innovatieve werkplaatsen voor onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk, mede om de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren. De aanvrager wil studenten van de opleiding de kans geven om cross-sectoraal onderwijs te volgen en dat dit eenvoudiger is als een opleiding wordt bekostigd. De commissie constateert dat de aanvrager inclusiviteit wil bevorderen en dat dit streven past bij de doelstellingen van de Sectoragenda.

De commissie concludeert dat de aanvrager heeft aangetoond dat er een maatschappelijke behoefte bestaat aan de opleiding Cabaret.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een geringe arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

De commissie beoordeelt de ruimte in het bestaand aanbod door te bepalen welke opleidingen verwant zijn aan de opleiding Cabaret en of deze opleidingen al in de behoefte die al dan niet bij criterium a is aangetoond kunnen voorzien. De aanvrager dient overtuigend te beargumenteren dat er nog voldoende ruimte is voor een nieuwe opleiding en moet hiervoor aangeven wat het landelijk verwant aanbod van de aangevraagde opleiding is. Dit is het aanbod dat inhoudelijk sterk met elkaar overeenkomt en opleidt tot (min of meer) dezelfde beroepen (uitstroomprofiel(en)). Bij de inhoud wordt door de commissie gekeken of de kennisgebieden en vaardigheden die in het curriculum van de opleiding zijn opgenomen overlap vertonen met de bestaande opleidingen. Voorts kijkt de commissie naar de instroomdoelgroep die de opleiding bedient. Verder is voor de beoordeling van het verwant aanbod van belang om welke onderwijsvariant (voltijd, deeltijd of duaal) het gaat. Verwante opleidingen worden dus niet louter bepaald aan de hand van de inhoud van een opleiding.

De aanvrager acht de volgende hbo bacheloropleidingen verwant aan de opleiding: Theater (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, ArtEZ, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en Zuyd Hogeschool), Circus Arts (Codarts, Hogeschool voor de Kunsten), Circus and Performance Art (Fontys Hogescholen) en Muziek (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, ArtEZ, Codarts, Hogeschool voor de Kunsten, Fontys Hogescholen, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool der Kunsten Den Haag, Hogeschool Inholland, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en Zuyd Hogeschool).

De commissie is van mening dat de voornoemde hbo bacheloropleiding Theater (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, ArtEZ, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en Zuyd Hogeschool) sterk verwant is aan de opleiding. De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap

vertonen met het programma van de opleiding en omdat zij hun studenten voor (min of meer) dezelfde beroepen opleiden. De instroom van de sterk verwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond 164 studenten per jaar.

Daarnaast is de commissie van mening dat de voornoemde opleidingen aanverwant zijn aan de opleiding: Circus Arts (Codarts, Hogeschool voor de Kunsten), Circus and Performance Art (Fontys Hogescholen) en Muziek (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, ArtEZ, Codarts, Hogeschool voor de Kunsten, Fontys Hogescholen, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool der Kunsten Den Haag, Hogeschool Inholland, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en Zuyd Hogeschool). De commissie acht deze opleidingen aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de opleiding, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de opleiding. De instroom van de aanverwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond 1055 studenten per jaar.

De commissie merkt op dat er geen sterk verwant of aanverwant onderwijs in deeltijd of duale vorm wordt aangeboden. Verder merkt de commissie op dat er geen sterk verwant of aanverwant onderwijs in onbekostigde vorm wordt aangeboden.

Tabel 4. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant voltijd bekostigd onderwijsaanbod

Opleiding	Instelling	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20	'20-'21
B Theater (34860)	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (21QA), Amsterdam	61	75	65	66	60
	ArtEZ (27NF), Arnhem	12	9	6	10	14
	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (00MF), Utrecht	49	52	57	50	50
	Zuyd Hogeschool (25JX), Maastricht	39	34	38	38	36
B Circus and Performance Art (30014)	Fontys Hogescholen (30GB), Tilburg	24	27	24	21	22
B Circus Arts (34128)	Codarts, Hogeschool voor de Kunsten (14NI), Rotterdam	14	20	13	12	16
B Muziek (34739)	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (21QA), Amsterdam	161	188	165	178	179
	ArtEZ (27NF), Arnhem	46	53	48	45	43
	ArtEZ (27NF), Enschede	59	46	58	60	59
	ArtEZ (27NF), Zwolle	49	43	50	43	45
	Codarts, Hogeschool voor de Kunsten (14NI), Rotterdam	123	141	136	130	139
	Fontys Hogescholen (30GB), Tilburg	90	113	100	104	78
	Hanzehogeschool Groningen (25BE), Groningen	56	65	47	54	45
	Hogeschool der Kunsten Den Haag (23KJ), 's-Gravenhage	125	104	107	140	138
	Hogeschool INHOLLAND (27PZ), Haarlem	32	37	33	24	36
	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (00MF), Amersfoort		1	0		
	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (00MF), Utrecht	155	155	162	143	165
	Zuyd Hogeschool (25JX), Maastricht	101	97	101	97	89
Totaal verwant		161	170	166	164	160
Totaal aanverwant		1035	1090	1044	1051	1054
Totaal		1196	1260	1210	1215	1214

Bron: DUO

De aanvrager heeft aangegeven geen groeiambitie te hebben voor de opleiding na bekostiging en houdt vast aan het instroomplafond van 12 studenten per jaar.

Vanaf 22/07/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Avans Hogeschool om de hbo bachelor Cabaret in 's-Hertogenbosch in bekostigde vorm aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken.

Op 26/07/2021 heeft de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten een negatieve zienswijze ingediend waarin wordt aangegeven dat zij de bekostiging van de opleiding Cabaret ongewenst vindt gelet op de afspraken die er rond het sectorplan zijn gemaakt. De zienswijze geeft niet aan welke specifieke afspraken dit betreft. De commissie constateert dat de 'Sectoragenda Hbo Kunstonderwijs 2021-2025' (2020) reeds is besproken in het kader van een maatschappelijke behoefte aan de opleiding, waarbij geconstateerd is dat de bekostiging van de opleiding aansluit op de doelstelling om de studentenpopulatie diverser te maken, de opleidingen voor iedereen toegankelijk te maken en om de opleiding beter in staat te stellen aan te sluiten op het bredere onderwijsaanbod. De commissie merkt echter ook op dat de bestaande opleidingen Theater al aan deze behoefte kunnen voldoen.

Op 25/08/2021 heeft Zuyd Hogeschool een negatieve zienswijze ingediend waarin wordt aangegeven dat zij van mening is dat de opleiding Cabaret niet zo uniek is als de aanvrager stelt en dat de door haar en de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten aangeboden hbo bacheloropleiding Theater podiumkunstenars opleidt, waaronder ook cabaretiers vallen. Zuyd Hogeschool stelt dat, mede door de ontstane krapte tijdens de coronacrisis, de cultuursector geen behoefte heeft aan een groter aanbod van afgestudeerden. De commissie constateert dat de hbo bacheloropleiding Theater podiumkunstenars zoals cabaretiers opleidt en dat de cultuursector door de coronacrisis is geraakt.

De aanvrager heeft vier steunbetuigingen bij het dossier gevoegd om aan te geven dat de opleiding past binnen het bestaande aanbod en aansluit op de regionale culturele infrastructuur. De steunbetuiging van de gemeente 's-Hertogenbosch (14/07/2021) geeft aan dat de opleiding aansluit op de doelstelling om de toegankelijkheid van de opleiding te vergroten en zo de studentpopulatie diverser te maken. De steunbetuiging van de Commissaris van de Koning in Noord-Brabant (22/07/2021) geeft aan dat de opleiding een bijzondere positie inneemt in het Brabantse aanbod van kunst- en cultuuropleidingen. De steunbetuigingen van Fontys Hogescholen (ongedateerd) en Tilburg University (20/07/2021) omvatten in grote lijnen dezelfde tekst en geven aan dat bekostiging de opleiding toegankelijk maakt voor een meer diverse doelgroep en dat hiermee het onderwijsaanbod in de regio wordt verrijkt. Beide instellingen geven tevens aan samen te willen werken met de aanvrager. De commissie constateert dat deze regionale autoriteiten en onderwijsinstellingen positief staan tegenover de opleiding.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo bachelor Cabaret wordt afgezet tegen de geringe arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie heeft daarbij veel gewicht toegekend aan de negatieve zienswijzen vanuit het veld.

Vestiging van de opleiding in 's-Hertogenbosch heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo bachelor Cabaret te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a wavy line at the end.

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:**Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging**

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.